

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 147 (3309) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Oreltől délre megindult a nagy nyári német támadás

Giraud tábornok is repülőszerecsétlenség áldozata lett(?) Nagy japán-amerikai tengeri csata tombol

Washingtonból jelentik: (B. T.) Jól tájékozott körökben úgy tudják, hogy Giraud tábornok az Egyesült Államok felé utazóban Martinique szigetén megszakítja útját. A repülőgép már áthaladt a braziliai Natalon. Azóta 36 óra telt el, de még nem érkezett Amerika földjére.

Rómából jelentik: (MTI) Pavolini olasz miniszter rádióelőadásban foglalkozott Mussolini miniszterelnök legutóbbi beszédével. Döntött ez a pillanat — mondotta — mert Olaszország első vonalban küzd. Azután Mussolini beszédének egyes részeit taglalta. A miniszterelnök beszéde harangzúgást jelent az olasz nép számára.

Rómából jelentik: (MTI) A Messagero jelenti, hogy az olasz tengeri és légiere az Atlanti és Földközi tengeren március 1. és június 30 között 48 kereskedelmi hajót süllyesztett el 338.000 tonnával.

Rómából jelentik: (MTI) A Messagero buenos-airesi jelentése szerint a 8-ik északamerikai repülőezred 3000 repülőt veszített halottakban, sebesültekben és foglyokban.

Nagy erőfeszítéseket tesz a szovjet hadvezetőség a támadás megállít- ásárára

Zürichbe érkezett jelentések szerint a keleti arcvonalon hétfő délben a német haderő támadást kezdett Oreltől délre és behatolt a szovjet állásokba. A szovjet hadvezetőség nagy erőfeszítést tesz, hogy a vonalaikba vert éket elzárja. Mindkét oldalon igen erős tüzés veszt részt a harcban. Berlinben ezzel a támadással kapcsolatban nem tartják lehetetlennek az új német támadás megindulását. Bár ennek sem helyére, sem terjedelmére nincsenek adatok.

Sikorszky halála bonyodal- makat idézhet elő

Stockholmból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Londoni jelentés szerint a Londonban működő lengyel menekült szervezet tájékoztatói irodájának főnöke, amikortól Sikorszky haláláról, közölte, hogy Sikorszkyt le-

akarták beszélni utazásra, illetve, hogy repülőgépen induljon el, azonban nem hallgatott az intó szóra.

Zürichből jelentik: (B. T.) Londoni tájékozott politikai körök szerint Sikorszky halála bonyodalmakat idézhet elő a szovjet-lengyel közeledés érdekében tett brit és amerikai fáradozásokban. Sikorszky a szovjethez való lengyel kapcsolatokban mindig mérsékelt magatartást tanúsított. A gibraltári repülőszerecsétlenség alkalmával a tábornokok kívül életét veszítette Klimicski vezérőrnagy, vezérkari főnök, egy tábornok, két ezredes, egy százados, Cazale őrnagy, az angol alsóház tagja, aki politikai ösztökélő tiszt volt Sikorszky mellett. Sikorszky leánya is meghalt. A lengyel emigráns elnök rádióban beszédet intézett a lengyel néphez és méltatta Sikorszky érdemeit.

Megalakítják a szabad India ideiglenes kormányát

Tokióból jelentik: (MTI): Az indiai nacionalisták Sonanban folyó értekezletén Subhas Chandra Bose bejelentette, hogy megalakítják a szabad India ideiglenes kormányát. Bose leszögezte, ennek az ideiglenes kormányának egyetlen feladata az lenne, hogy egyesítse és vezesse az egész indiai népet a haza szabadságáért folytatott harcban. Az ideiglenes kormány feladata bejelölt, mi-helyt siker koronázza a forradalmat és az amerikai és angol imperializmust India területéről sikerül elűzni. Ennek bekövetkezése után az indiai nép maga fogja megválasztani kormányformáját és kormányát saját belátása szerint, amely kormánynak azután tüstént át-

fogja engedni ez az ideiglenes kormány eddigi ügykörét és működését.

A Domei Iroda Sonanból származó értesülése szerint Subhas Chandra Bose vasárnap az indiai függetlenségi liga elnökévé nevezték ki.

Sigomieu japán külügyminiszter szerezcekvánatait fejezte ki Subhas Chandra Bosenak abból az alkalomból, hogy Bose az indiai szabadságmozgalom elnökévé választották. A japán külügyminiszter annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy a Kelet-Ázsiában lévő 400 milliónyi hindu hazafi tovább folytatja a harcot függetlensége kivívásáig. Sigomieu bizonyos abban — folytatta tovább az üdvözlőtávirat —

hogy Bose megingathatatlan szilárdsággal küzd hazájának felezabeditásáért és folytatja a harcot India függetlenségéért egészen a győzelemig.

Subhas Chandra Bose sonani jelentés szerint vasárnap látogatást tett a japán maláji főhadiszállásán és megbeszélést folytatott a japán főparancsnokkal.

A bangkoki látogatás befejezése után

Élénk japán politikai tevékenység a meghódított területeken

Tokió. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Thaiföld tokiói nagykövete abból az alkalomból, hogy Japán és Thaiföld között jelentést adtak ki több tartományban Thaiföldbe való bekebelezéséről. A két ország miniszterelnöke közös nyilatkozata annak biztosítása, hogy a két ország együtt fog működni. Thaiföld legjobb tudásával dolgozik együtt Japánnal, mert Japán győzelme Thaiföld győzelme.

Sanghai. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A japán esendőség a Domei Iroda révén közölte, hogy 1942 július 1-től 1943 június 30-ig a csungkingi politikai és katonai titkos szervek

Tozso japán miniszterelnök július 5-én Sonanba érkezett

Sok hadihajó és repülőgép veszt részt a legnagyobb Salamon-szigeti csatában

Zürich. (MTI.): Ide érkezett jelentés szerint hétfőn délután nagy tengeri csata alakult ki a Salamon szigetek körül. Mindkét félről sok hajót és repülőgépet alkalmaztak. Egyes jelentések szerint az amerikaiak megkísérelték újabb csapatok partraszállását, mire a japán hajóhad közbelépett. Így kerültek harci érintkezésbe a szemben álló hajóhadak.

Tokió. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A japán légiere július 4-én támadást hajtott végre Rendova sziget kikötője ellen. 5 darab szállítóhajót és 10 darab partraszállítóhajót elsüllyesztettek. 23 ellenséges repülőt lelőttek. 9 japán repülőgép elveszett.

ellen folyó harcokban Sanghayban 2700 embert tartóztattak le. Köztük van négy altábornagy, 5 vezérőrnagy és 200 más tiszt. Künnnyű géppuskákat, sok puskát, pisztolyt és kézigránátot és egyéb hadianyagot foglaltak le.

Tokió. (MTI.): A Német Távirati Iroda jelenti: A japán miniszterelnök sonani tartózkodása során 8 maláji szultánnal találkozott. A fogadás a japán megszálló hadsereg főparancsnokságának hivatali helyiségében volt. Ibrahim von Yohore szultán valamennyi szultán nevében beszédet intézett a japán miniszterelnökhöz és biztosította a Japánnal való készségükről.

Lehet-e földrengést előidézni a japán tűzhányók bombázásával?

Tokióból jelentik: Amerikai légügyi szakértők ismételten azt követelték, hogy több tonna súlyos bombákat dobjanak a japán vulkánokra, hogy azáltal nagyobb arányú földrengéseket idézzenek elő és így gyengítsék Japán háborús erejét. Japán szakértők szerint ez az elképzelés az amerikai képzelet tipikus

szülötte. Akitszune Imamura egyetemi tanár, a császári földrengéstani intézet vezetője az amerikai tervekkel kapcsolatban megállapítja, hogy még három- vagy négytonnás bombáknak a vulkán kráterekben való felrobbanása sem idézhet elő földrengéseket, csak helyi földrázkódásokon kívül.

Szerb partizánok betörték egy városba

Zágrábból jelentik: (MTI) Belgrádból jelentik: A szerb védelmi alakulatok főparancsnoksága közli: Június 29-re virradó éjjel 1 órakor partizán-csapatok betörték Arangyelovácra és magukkal hurcolták a város 8 legismertebb polgárát. A 8 ember holttestét nemsokára megtalálták a város közelében lévő patakban. A szerb milícia a városban lévő német katonasággal karöltve, a bandák üldözésére indult. Utólérték a partizánokat és harckényszerítették őket. A csata reggel 7-től délután 3-ig tartott. 20 kommunisztát agyonlőttek. Sokat megsebesítettek. Egy golyószórót, sok puskát és propagandaanyagot zsákmányoltak. A legális csapatoknak nem

volt veszteségük. Eddig 11 partizán holttestét megtalálták, kettő közülük nő volt. A többieket a hegyekbe menekült partizánok magukkal vitték. Az üldözés még tart.

Buenos-Airesből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Storni külügyminiszter, az Egyesült Államok függetlenségi ünnepén beszédet mondott az amerikai diplomaták közös ebédjén. A panamerikai gondolat — mondotta — történelmi és földrajzi szükségesség. Az amerikai szárazföld egységét nem fogják megbontani. Mindenkinek fel kell készülni, hogy az amerikai föld sértetlenségét örök időkre biztosítsák.

Megjelent a Városi Zeneiskola értesítője

190 fiú- és 110 leány növendéke volt ebben az évben az iskolának

Nagyvárad, július 6. Most jelent meg a Városi Zeneiskola elmúlt tanévi értesítője dr. Szalay Elemér igazgató szerkesztésében. Az értesítő előszavában dr. Szalay Elemér az év történetének érdekes adatait világítja meg. Jelentéséből kiemeljük a következőket:

Bak László zongoraművész rendes tanári állásáról már a tanév küszöbén lemondott. Helyére Antal Ilona véglegesült, kinek eddigi óradíjas tanári székét országos pályázat útján Raab Erzsébet foglalta el. A létszám feletti növendékek kedvéért további 3 új óradíjas tanárt nevezett ki dr. Soós István polgármester: Uray Magda (zongora), Horváth Károlyné Láng Livia (hegedű), András Ede (hegedű). Közülük Uray Magda 2 havi működés után megvált az iskolától. Árván maradt növendékei helyettesítése viszontagságok után csak félévkor jutottak Nagy Viola személyében új tanárhoz.

A sok tanárválság mellett nem kevesebb gondot okozott az igazgatóságuk a helyiségkérdés. Az anyaintézet a felét sem tudta befogadni a tanítványoknak. Az iroda is a hétnek csak 2 napján állhatott a szülők és növendékek fogadásának szolgálatára. A város 4 más pontján szétszórtan folyt a tanítás: a Szilágyi Erzsébet ref. Leánygimnázium 2. az áll. Tanítónőképző Intézet 3. az Immaculata Zárda 1. végül a Szent László Főintézmény Zeneosztályában.

A tanárok és tanzsóbák óraosztásának gondolatai akkor érték el a bonyolultság tetőfokát, mikor a háborús intézkedések úgy kívánták, hogy az iskolák egyrésze térjen át a délutáni oktatásra.

A felsőbb intézkedésre letiltott nyilvános évszázó hangverseny lett volna hívatra számot adni a második év legjobb eredményeiről. A négy házihangversenyt csak az érdekelt szülők hallgathatták meg.

A tájékoztató megemlíti még, hogy a jövő tanévben valószínűleg 20 százalékos tandíjemelést hajtanak végre. A beíratkozások szeptember 1-én kezdődnek.

A tanári kar iskolán kívüli tevékenysége mind helybeli, mind másutt való szereplések révén mennyiségben és sikerben meghaladta az első év teljesítményeit. A tavalyi évkönyvbeli vallomással szemben, mely nyíltan feltárta a helyi hangversenyélet sivárságát, örö-

mel szögezhető le a befejezett tény, hogy most már a legnagyobb művészek is szívesen és kockázat nélkül jönnek Nagyváradra. De a nagyközönség érdeklődéshányával szemben is a fordulópontot túlzás nélkül maga a zeneiskola jelentette a telt házat vonzó, minden vonatkozásban ekerült tanári hangversenyével. Ez törte meg a közöny jegét, ezt követték azután a világmárkás művészek tomboló sikerű hangversenyei, melyeknek lekötésében és megrendezésében szintén a zeneiskola kis irodájának jutott több-kevesebb szerep. Nagy érdemei vannak a komoly muzsika meghonosítása terén a kolozsvári Opera

Hat hónapi és tizenöt napos börtönt kapott Lövi Márton két rendbeli lopásért

Vásárlóit felmentették az orgazdaság vádja alól

Nagyvárad, július 6. Lövi Márton szatmári fiatalember két rendbeli lopás büntetésével Papp Julia, Kandra Gizella és Muntean Lászlóné szatmári lakosok pedig orgazdaság, vétségével vádolta állottak a nagyváradai törvényszék Váradi-Olasz-Hoványi ezüneti tanácsa előtt. A vádirat értelmében Lövi Márton még 1940-ben több társával együtt betört Littyeczky Endre kereskedőhöz és nagyobb mennyiségű ruhaneműt elloptott. Ezenkívül szintén 1940-ben „falazott”, amikor a társai betörték Feierstein Sándor szatmári kereskedő pincéjébe és onnan 40 kiló almát magukkal vitték.

Papp Julia, Kandra Gizella és Muntean Lászlóné ellen azért indult eljárás, mert részben ruhát, részben szappant és más apróságot vásároltak a vádlott büntetéséről.

A törvényszék előtt Lövi Márton beismerte, hogy elkövette a terhére rótt bűncselekményeket, de azzal védekezett, hogy az első esetben erősen ittas volt, a második alkalommal pedig nem vett ténylegesen részt a betörésben, csupán őrt állt, amíg társai a pincehelyiségben

vendégzerepléseinek, továbbá a Szigligeti Társaságnak, a Német Lektorátusnak, a Népművelési Titkárságnak, a felekezeti és jótékony egyleteknek, a középiskolák igazgatóinak.

Az értesítő statisztikai kimutatása szerint összesen 300 növendéke — 190 fiú és 110 leány — volt az iskolának. A 300 növendékből 34 zsidó. A kimutatásból az is kitűnik, hogy legtöbben — 154-en — zongorát tanultak. Ezután következik a hegedű 91 növendékkel, azután a magánének 34 növendékkel, a zeneszerzés és a gordonka 6—6 növendékkel, a gordon 3 növendékkel, az orgona 2 növendékkel és a klarinét 1 növendékkel. Összesen 59 tandíjmentes növendéke volt az iskolának. A 300 növendékből 202 vizgázott az év végén.

A tartalmas értesítés bizonyítéka annak, hogy a Városi Zeneiskola dr. Szalay Elemér szakavatott vezetése alatt valóban fontos kultúrszerepet tölt be Nagyvárad életében.

Mozik műsora:

APOLLÓ: Dr Kovács István.
BELVAROSI: Megvédtem egy asszonyt.
CASINO: Alkalom.
KORONA: Süt a nap.

ni. A három asszony felmentését az ügyész tudomásul vette.

A bíróság ezután határozathozatalra vonult vissza, majd kihirdette a döntést, amely szerint az ítélet felebbezését elfogadta, viszont az előzetes letartóztatásra vonatkozó indítványt elutasította azaz az indoklással, hogy miután Lövi Mártonnak bejelentett lakása van s a kiszabott büntetés sem annyira súlyos, hogy szökésétől lehetne tartani.

Ismeretlen tettesek megkéseltek egy váradi halászmestert

Nagyvárad, július 6. Bernát János nagyváradai Török Ignác-utca 101. sz. alatti halászmester tegnap este 11 óra tájban lakása felé tartott, amikor az utcán ismeretlen tettesek megtámadták és késsel súlyosan megsebesítették. A súlyosan sérült halászmestert eszméletlen állapotban vitték a mentők a közkórházba, ahol ápolás alá vették, de állapota olyan súlyos, hogy kihallgatni eddig nem lehetett.

A rendőrség erőlyesen nyomoz a titokzatos éjszakai támadók után.

Megjelent az I. számú polgári fiúiskola évkönyve

Nagyvárad, július 6. Köszegi Endre h. igazgató szerkesztésében megjelent a nagyváradai m. kir. állami Nagy Sándor József I. számú polgári fiúiskola évkönyve az 1942—43. iskolai évről. Az intézetnek az elmúlt iskolai évben volt 518 nyilvános és 765 magántanulója, osztályozott nyilvános és magántanulója volt összesen 1122.

Az intézetnek az I. és II. osztályban három III. és IV. osztályban két párhuzamos osztálya volt. Az osztályozott nyilvános tanulók közül 11 kitűnő rendű, 13 jeles rendű, 81 jó rendű volt, a többi elégséges vagy elégtelen rendű, a magántanulók közül volt egy jeles rendű 1, jórendű 88, a többi elégséges és elégtelen osztályzatot kapott.

A javító és pótvizsgálatok szeptember 1-én és 2-án lesznek.

Nagyváradai házfelügyelők a kolozsvári avató ünnepségen

Nagyvárad, július 6. A házfelügyelők országos szervezetének kolozsvári csoportja szép ünnepség keretében avatta fel az elmúlt vasárnap egyesületi zászlóját. Az ünnepélyes avatáson megjelent a nagyváradai házfelügyelők képviselője is. A nagyváradai csoport igen meleg és szeretetteljes fogadtatásban részesült. A kolozsvári ünnepség igen jó alkalom arra, hogy a nagyváradai házfelügyelőket is nagyobb összetartásra és öntudatra serkentse. Értesülésünk szerint már Nagyváradon is megindult a zászlóalapra a gyűjtés és ha sikerül összegyűjteni a szükséges összeget, jövő év március 15-én Nagyvárad házfelügyelői is felavatják egyesületi zászlójukat.

Nagyváradon is szélhámoskodott a fővárosban letartóztatott Rigmán János

A károsultak a budapesti főkapitányságon jelentkezhetnek

Budapest, július 6. A budapesti főkapitányságon előzetes letartóztatásba helyezték Rigmán János 29 éves alkalmi munkást, mert mintegy 20 esetben kb. 4—5000 pengőt csalt ki ismeretlen emberektől azzal az ürügygel, hogy a Bácskából élelmiszereket tud szerezni.

Szélhámosságait Budapesten, Nagyváradon, Abonyban és Kolozsváron követte el. Mint szobafestősegéd dolgozott műhelyekben és lakásokban, mindenhol elmondta, hogy élelmiszereket tud szállítani. Elhitette áldozataival, hogy az élelmiszereket autóval hozták a Bácskából és az ellenértéket az átvételkor ki kell fizetni, ezért előre vette fel mindenhol a pénzt. Voltak, akik nem hitték el állításait, ezeket beültette egy autóba, valamelyik átjáróháznál megállott, a pénzt átvette és a másik kijáraton eltűnt. Ő maga sem tudja megmondani, kiket károsított meg, ezért a rendőrség felhívja a károsultakat, jelentkezzenek a főkapitányságon a II. emelet 198. számú szobában.

taival, hogy az élelmiszereket autóval hozták a Bácskából és az ellenértéket az átvételkor ki kell fizetni, ezért előre vette fel mindenhol a pénzt. Voltak, akik nem hitték el állításait, ezeket beültette egy autóba, valamelyik átjáróháznál megállott, a pénzt átvette és a másik kijáraton eltűnt. Ő maga sem tudja megmondani, kiket károsított meg, ezért a rendőrség felhívja a károsultakat, jelentkezzenek a főkapitányságon a II. emelet 198. számú szobában.

fosztogattak.

Az orgazdasággal vádolt asszonyok valamennyien ártatlanságukat hangoztatták. Kandra Gizella aki egyébként öcsekaáros — annyira elővigyázatos volt, hogy a nála kabátot eladásra kínáló tolvajtól megkérdezte: hogyan jutott a kabáthoz s csak akkor vette meg a felkínált árut, amikor az eladó egy férfival bizonyította, hogy a kabátot ez az illető bizony nála zálogba, mert nem tudta a rendelt cipő árát kifizetni. A nevekre persze nem emlékezik Kandra Gizella, vallomását azonban a vádlottak rendőrség előtt tett vallomása is megerősíti.

Muntean Lászlóné is megkérdezte Lövi Mártontól, amikor a szappant vásárolta:

— Nem valami tréfli munka ez? Lövi ezután megnyugtatta, hogy az árú igaz úton került hozzá.

A törvényszék végül Feierstein Sándort hallgatta ki. A tanu elmondotta, hogy a lopott alma abban az időben 40—50 pengőt érhetett. A vádlottak megbüntetését nem kívánta.

A bíróság ezután a bizonyítási eljárást befejezetten nyilvánította. Dr. Schuller királyi ügyész a vádat valamennyi vádlottal szemben fenntartotta, majd a védők ezollaltak fel a részben enyhe büntetés kiszabását, részben a vádlottak felmentését kérték.

A törvényszék hosszas tanácskozás után Lövi Mártont bűnösnek mondotta ki egy rendbeli lopás büntetésben, mint tettestárat és egy esetben lopás büntetésben való bűncselekményekben s ezért összbüntetésül 6 hónapi és 15 napi börtönbüntetésre ítélte. Papp Juliát, Kandra Gizellát és Muntean Lászlónét a bíróság bűncselekmény hiányában felmentette a vád és következményei alól.

Lövi Márton az ítélet kihirdetése után kijelentette, hogy felebbez, mert ittas volt s ezért nem érzi magát bűnösnek.

A királyi ügyész a vádlott felebbezésének bejelentése után a büntetés súlyosbításáért s egyszerűsített kért a törvényszéket, hogy rendelje el a vádlott letartóztatását, miután a büntetés súlyossága miatt szökésétől lehet tartani.

Rinniza város közelében új tömegsírra bukkantak

Az Egyesült Államok hadbalépése óta 2754 ellenséges kereskedelmi hajót semmisítettek meg a tengelyerők

Élénkebb, de még mindig helyi jellegű harcok folynak a keleti harctéren

Rovnó. (MTL.) A Német TI jelenti: A sitomiri kerületben Rinniza város közelében új tömegsírra bukkantak. A tömegsír még 1941 előtt ásták és óvatos becslés szerint több ezer ukrán férfi és nő holttestét temették el bennük, akiket a GPU gyilkolt le. Az áldozatok között sok a gyermek is. Már megkezdődött az új tömegsír kiásatása.

Bern. (Bud. tud.) Az Egyesült Államok hadbalépése óta a tengelyerők 2754 ellenséges kereskedelmi hajót semmisítettek meg 17 millió tonnával. Az aknák és torpedók következtében elpusztult hajókkal több, mint 3300 ellenséges hajót súlyosítottak el Amerika hadbalépése óta.

Velikije Luki és Bjelgorod környékén van a szovjet támadás ereje

Berlin. (Interinf.) Bár a harcselekmények a keleti arcvonal egyes szakaszain vasárnap élénkebbek voltak, mint az előző napokon, a hadműveletek teljesen helyi jellegűek voltak. All ez azokra a kemény harcokra is, amelyek már néhány nap óta folynak Velikije Lukitól délre. A szovjet csapatok betörték a német vonalakba. A német gránátosoknak nemcsak sikerült feltartani a szovjet rohamot, hanem lezárták a betörési helyeket is. A német elhárító fegyverek újabb hézagot vágtak a bolsevista lövészetek soraiban. Bár a szovjet a késő esti órákig folytatta kísérleteit, a német vonalak lerohanása nem járt sikerrel.

A helyi jelentőségű harcok másik felpontja Bjelgorodtól északnyugatra alakult ki. Német gránátosok merész rajtaütéssel elfoglaltak egy szovjet magaslati állást. A szovjet hadvezetés már vasárnap délután és az esti órákban minden rendelkezésre álló erőt harcra vetett a magaslati állás visszaszerzésére. Valamennyi kísérletet visszavertük. Az éjszaka folyamán friss erők vontak össze és hétfőn a reggeli órákban Bjelgorodtól északnyugatra mintegy tíz kilométer szélességben heves küzdelem indult meg, amelyet a szovjet állandó harcra készült táplál.

Berlin. (Interinf.) A német haderő az utolsó 24 órában 45 szovjet repülőgépet semmisített meg, köztük legkorszerűbb bombázót és 20 torpedóvetőt.

Róma. (MTL.) A Stefani jelenti: Az olasz főhadiszállás 1136. közleménye: Angolszász repülőkötelékek bombákat dobtak Catania, továbbá Szicília kisebb helyiségeire és Cagliari vidékére. A bombák kisebb kárt okoztak és néhány áldozatot követeltek. A tengely repülői szembeszálltak

83 éves a világ legidősebb angolnaja. (MN) A világ legidősebb angolnájának birtokával a svéd Hällingborg akváriuma dicsekedhet. — „Puette”, amint a város lakói büszkeségüket becézik, már nem kevesebb, mint legalább 83 tavaszt ért meg. A ritka hal már 1863 óta a medencéjében és amikor fogságba került, már legalább három éves volt.

az ellenséges repülőekkel. Olasz vadászok egymást követő támadásban 25 gépet lőttek le. 28 gépet német vadászok semmisítettek meg. Az olasz és német légvédelmi ütegek tíz gépet semmisítettek meg. A tegnapi hadijelentésben jelentett ellenséges veszteségekhez még hozzá kell számítani két gépet. A két utóbbi napon az ellenség az olasz harctéren 108 gépet vesztett.

Egyöntetű lelkesedéssel fogadta az olasz nép a Duce beszédét

Róma. (MTL.) A Stefani-iroda írja: A Duce a legutóbbi beszédét az olasz nép egyöntetű lelkesedéssel fogadta. A Duce az olaszok szívéhez, értelméhez és becsületéhez intézte szavait. Olaszország nincs válaszatlan. Az olasz nép számára a egyetlen nyitva álló út: harc a végsőkig. Ha a gyengeség legkisebb jelét mutatják, Olaszországra

A szentszéki úi német nagykövet átadta megbízólevelét

Rómából jelentik: (MTL.) A Német TI jelenti: Weizsacker bárót, a szentszéki új német nagykövetet hétfőn délelőtt tíz órakor fogadta XII Pius pápa, hogy átvegye tőle megbízólevelét. Az ünnepélyes fogadtatás után XII Pius pápa és Weizsacker báró a

Szabályozzák a Rimanóczy-alap alkalmazóinak szolgálati viszonyát

Nagyvárad, július 6. A Rimanóczy-alap bizottsága ma délután dr. Gyapay László helyettes polgármester elnöklésével ülést tartott. A bizottság, tekintettel arra, hogy a közgyűlés is jóváhagyta a szálloda és a fürdő házikézelésbe való vételére vonatkozó határozatot a két intézmény alkalmazottainak szolgálati viszonyát és jogi helyzetét illetően alkotott szabályzatot.

Az ülésen Papp Lajos előterjesztésére elhatározta a bizottság a fürdő házikó marájának kibővítését és ezzel kapcsolatos

zúdul az ellenség egész fegyveres ereje és brutalitása. Engedni annyit volna, mint öngyilkosságot elkövetni. A történelem nem ismeri a népek öngyilkosságát és Olaszország nem fog példát mutatni. A kapituláció a szerencsétlenséget és becsületelenséget jelentené. A világ egyetlen népe sem fogadhat el ilyen kilátásokat sem a jelenre, sem a jövőre. Egyetlen út van, a végső győzelemig való harc. Az olasz nép elszánt, hogy kötelességét a végsőkig teljesíti.

Genf. (MTL.) A Német TI jelenti: Az angliai kommunista párt vasárnap Londonban ülést tartott, amelyen határozatot fogadtak el az angol munkáspártba való felvétel érdekében. Kimondták, hogy tovább harcolnak a szociális Nagybritanniáért. Madrid. (MTL.) A Német TI jelenti miniszter elnöklésével összeült a spanyol haditengerészet legfelsőbb tanácsa.

Svédország megtartja semlegességét

Stockholm. (MTL.) A NTL. jelenti: Günther svéd külügyminiszter egyik beszédében kijelentette, hogy Svédország megtartja semlegességét.

Nikolajczik lett Sikorszky utóda

London. (Bud. Tud.) Sikorszky miniszterelnök helyébe az emigráns lengyel államelnök Nikolajczik helyettes miniszterelnököt nevezte ki.

Amsterdam. (MTL.) A NTL. jelenti: Sikorszky gépevel együtt 17 ember pusztult el.

Amsterdam. (MTL.) A Német Távirati Iroda jelenti: Sikorszky tábornokkal együtt leánya és Cazalet őrnagy politikai összekötőtiszt is szörnyethalt a brit repülőgépszerecsényesség alkalmával. Londoni jelentés szerint a szerencsétlenség hírére a lengyel emigráns bizottságot ülésre hívták össze.

pápa magánkönyvtárába vonult vissza megbeszélésre. A német nagykövet azután bemutatta a Szentatyának a szentszéki német nagykövetség tagjait, majd látogatást tett Maglione bíboros államtitkárnál.

Dr. Hlatky Endre főispán hazaérkezett

Nagyvárad, július 6. Dr. Hlatky Endre főispán tegnap este budapesti útjáról hazaérkezett Nagyváradra. Anyagelőzetési ügyekben voltak sürgető közbenjárásai, azonkívül a kultuszminisztérium művészeti osztályán szót emelt, hogy a városok művészeti életének fejlesztésére irányuló tervekbe Nagyváradot méltóképpen illessék bele. A városi főispán közbenjárásai mindkét helyen a legteljesebb megértéssel találtak.

Nagyszabású mozgalom indul a frontszolgálatot teljesítő váradi honvédek megajándékozására

Nagyvárad, július 6. A vármegye és a város társadalmának bevonásával nagyarányú akció indul, hogy a hadművelési területen szolgálatot teljesítő váradi honvédek részére még az őszi beállta előtt szeretet-csomagokat küldjön a város és a megye lakossága. A városi főispán, aki az akciót megindítja a társadalmi egyesületekhez, elsősorban a frontharcosokhoz fog fordulni, hogy a megmozdulás minél eredményesebb legyen.

Felmentették Udvary Andrást az árdrágítás vádjá alól

Nagyvárad, július 6. Dr. Udvary András bőrnagykereskedő és hatósági talposztó ellen eljárás indult azzal a váddal, hogy árdrágítást követett el és zárolt cikket hozott szabadon forgalomba. Az ügyet ma foglalkozott másod ízben a nagyváradai törvényszéken dr. Gavallér büntető egyesbíró. A vádlott, illetve ügyvédje dr. Kovács Ernő azzal érvelt, hogy bár valóban zárolt árut hozott szabad forgalomba, de ez az áru még abból az időből származott és maradt raktáron, amikor az még szabad forgalom tárgyát képezte. A bíróság felmentette dr. Udvary Andrást. Az ítélet jogerős.

szent László ünneplése az Orosz Fronton. Nagyvárad, július 6. Vitéz Kálmán Imre vezérőrnagy, táboripostai levelezőlapot küldött dr. Hlatky Endre városi főispánnak, amelyben közli, hogy a nagyváradai honvédek a város védszentjének Szent Lászlónak ünnepét az őserdő közepén is nagy áhitattal ülték meg és ez alkalommal meleg szeretettel és ragaszkodással emlékeztek meg Nagyváradról.

Nagyobb földcsuszamlás történt Petsamó környékén. Helsinkiből jelentik: (MTL.) Petsamó környékén nagyobb földcsuszamlás történt Több lakóház összeomlott.

Margittai fiatal leány öngyilkossági kísérlete. Nagyvárad, július 6. Tegnap este a Bihar között kiugrott a robogó vonatból Kovács Jolán 18 éves margittai leány. Tettét valószínűleg öngyilkossági szándékból követte el. A vonat azonnal lefékezett és a szerencsétlen leányt beszállították Nagyváradra, ahol a mentők a kórházba vitték. A leány állapota életveszélyes. Felgyógyuláshoz kevés a remény.

Mi történt Sikorszky tábornokkal, a lengyel emigráció vezérével?

A Secret Service készítette elő a regülőgép lezuhanását. Általános öröm a Churchill-Roosevelt-Stalin hármásban. Elhárultak a „teljes egyetértés” akadályai

Tengapi számunkban már közöltük, hogy Sikorszky tábornok, a lengyel emigráció vezetője életét vesztette. — Ujabb jelentések szerint Sikorszky tábornok leányával együtt Gibraltárnál repülőgéppel a tengerbe zuhant. A hír általános megdöbbenést váltott ki, már csak azért is, mert Sikorszky személye éppen a szovjet-lengyel feszültség miatt a nemzetközi politika előterében állott.

Sikorszky 1881-ben született a galíciai Tuszowóban. Lembergben mérnöki diplomát szerzett, a világháborúban, mint az osztrák-magyar monarchia tisztje vonult be. Már a világháború alatt Pilsudszki bizalmasa lett és Krakkóban a lengyel legionáriusok szervezését vezette. A központi hatalmak összeomlása után hadtestparancsnok lett és az orosz-lengyel háborúban az V. hadsereget vezette. 1921-ben vezérkari főnökké nevezték ki, s ebben a minőségében szervezte újjá a lengyel hadsereget. 1922 decemberében — Narutevicz államelnök meggyilkolása után — Sikorszky lett a lengyel kormány miniszterelnöke. A Sikorszky kormány 1925 májusáig maradt hivatalban. 1923 decemberében Sikorszky, mint hadügyminiszter, belépett a Grabski-kormányba. Közben konfliktusa támadt Pilsudszkival. Sikorszky nem heyeselte Pilsudszki oroszellenes politikáját. A konfliktus odáig fajult, hogy Sikorszky kilépett a hadseregből, nagyobb utazásokat végzett külföldön, majd Varsó melletti villájába vonult vissza.

1935-ben Pilsudszki halála után Sikorszky nemzeti egységprogramot terjesztett a lengyel kormány elé. Terveit, memorandumait, tanácsait azonban nem fogadták el. 1939 nyarán, amikor Lengyelországot fenyegetni kezdte az a veszedelem, amitől Sikorszky mindig félt, Sikorszky felajánlotta szolgálatait Rydz-Smigly marsallnak. De nem kapott választ. Szeptember 17-én Románián keresztül Franciaországba, majd Angliába emigrált, ahol a lengyel mozgalom élére

Jól sikerült leánynapot rendezett a cséffai leánykör az építendő templom javára

Cséffa, Bihar megye nem legkisebb helyei közé tartozik s járási székhely is, de nincs még római katolikus temploma. Már régóta vágyódott Cséffa lakossága templom után, valamelyes pénzt már tettek is félre erre a célra, de még az nagyon csekély ahhoz, hogy felépüljön a templom. Ugy látszik, hogy a leánykör a templomépítés terén is tevékeny módon akar közreműködni és máris tettekkel állott elő. Vasárnap egész napon ünnepséget rendezett s az ünnepség teljes bevételét az építendő templom céljaira adta.

Az ünnepséget tábori misével kezdték, amelyet Széll János cséffai lelkész tartott. Az ünnepség délután folytatódott. Hatalmas tömeg nézte végig a tartalmas és változatos műsort, amelyet a cséffai leánykör a vendég-leánykörökkel karöltve rendezett. A

állt.

Sikorszky az emigrációban terveket dolgozott ki egy középeurópai konföderációra, utolsó nyilatkozata is, amit Kairóban adott, erről szólt. Közép-

A Wilhelmstrasse szerint a Secret Service gyilkolta meg Sikorskit

Berlinből jelentik: A Wilhelmstrasse illetékes köreinek állásfoglalása Sikorszky-nak, a lengyel kormány fejének halálával kapcsolatban az eseményt a legfontosabb politikai eseménynek tünteti fel. Annyival inkább ez az álláspont, mert az angol jelentéseket, amelyek a tábornok és kísérete által használt gépnek Gibraltárnál történt lezuhanása okáról szólnak, nem csak kétségbevonják, hanem egyenesen megcáfolják. A Wilhelmstrasse illetékes körei által nyert információk szerint a lengyel kormányfőt a Secret Service gyilkolta meg. Ezt mint tényt kezelik és ehhez fűzik a további magyarázatokat.

Abból indulnak ki, hogy Sikorszky a Wilhelmstrasse véleménye szerint ezidőszere a szövetségesek számára a legkényelmetlenebb politikus volt. Politikája zsákutca juttat. Így jött el a végső következtetés, hogy Londonnak nem maradt más kivezető útja, mint a Secret Service szolgálatait igénybevenni és Sikorszkyt repülőgép-szerencsétlenség útján meggyilkoltatni. Ehhez megállapítják, hogy Anglia Lengyelország védelme címén ment bele a háborúba. Azóta azonban Sza-

Európát egy északi és egy délkeleti államcsoportba akarta szerezni. Az északi államcsoport magját Lengyelország és Csehszlovákia konföderációja alkotta volna, de míg Benes a lengyel-csehszlovák konföderációt főleg a Szovjetunió befolyása alatt képzelte el, addig Sikorszky nem akarta csak egy nagyhatalomhoz odakötni ennek a jövő államalakulatnak a sorsát, hanem Anglia az Egyesült Államok és a Szovjetunió felé egyformán barátságos kapcsolatok megvalósítását tartotta jónak. Ez volt az ő közép-európai egyensúlyterve.

linnak Lengyelország rovására bejelentett igényei, Sikorszky-nak ezzel szemben támasztott követelése, végül Amerika vonakodása a Lengyelországgal való diplomáciai viszony megszakításától olyan összekuszált helyzetet teremtettek, amelyből csak Sikorszky halála lehetett az egyetlen kivezető út.

Ennek igazolására az említett hivatalos helyek hivatkoznak a legutóbbi időkből származó értesülésekre, amelyek szerint az elmúlt héten már London és Washington között tanácskozások folytak Sikorszky utódának kiválasztására. Hogy milyen nagy jelentőséget tulajdonítanak a lengyel kormányfő pusztulásának a Sztalin, Churchill és Roosevelt között tervezett találkozó szempontjából is, bizonyítja itteni köröknek az a meggyőződése, hogy Sikorszky halálával most bizonyára ennek a találkozásnak egyik leg-erősebb akadálya szűnt meg.

Végül jellemző az itteni hivatalos körökben keltett benyomásra az a végső megállapítás, hogy Sikorszkyt az „utolsó katyni áldozatnak” nevezik.

Megszigorították a kereskedők importlistára való felvételét

Az utóbbi időben egyes szakmákban annyira megnövekedett az importban részeltetett kereskedők száma, hogy az így előállott helyzet komolyan veszélyezteti az importke-

reskedelem érdekeit. A külföldről behozott áruk mennyisége ugyanis korlátozott és abból az importőrök számának növekedésével egy-egy kereskedőre csak igen kis mennyiség jut. Hogy az importőrök számának az utóbbi időben tapasztalható rohamos növekedését megakadályozzák, az importlistára való felvételt a jövőre nézve erősen megszigorították.

Azoknak a kereskedőknek, akik külföldről még nem hoztak be árut, de a jövőben részesedni kívánnak az importból, a kialakult gyakorlat szerint cégük megvizsgálását kell kér-

Ujabb utlevelek érkeztek a délerdélyi diákok számára

Szerdán délelőtt jelentkezzenek a diákok a rendőrkapitányságon

Nagyvárad, július 6. A nagyvárad rendőrkapitánysághoz újabb délerdélyi diákutlevelek érkeztek. Az alant felsorolt diákok szerdán délelőtt 10—11 óra között jelentkezzenek a rendőrkapitányság első emelet 16. számú szobájában, ahol megkapják utlevelüket.

Agache Erzsébet, Antalfy Gabriella, Bláz Ilona, Bretya Jenő, Deák Ló-

niók a Külkereskedelmi Hivatal ipari főosztályától. A hivatal a vizsgálat eredményéről véleményes jelentést tesz a kereskedelmi miniszternek. A minisztérium a vizsgálat eredményének figyelembevételével dönt arról, hogy a kérelmező céget az importőrök listájára felveszi-e vagy sem. Behozatali engedélyben csak az a cég részesülhet, amely az importőr-listán felvételt követően felvételt követően kivétel, áruellátási vagy egyéb fontos szempontból indokolt esetben teljesítenek

A megszigorítás alól kivétel az a kereskedő, aki az 1914—18-es, vagy a mostani háborúban megrokkant, ha a kérdéses kereskedelmi szakmában már katonai szolgálatát megelőzően mint segéd, üzletvezető vagy önálló kereskedő működött. Azonos elbírálás alá esnek a hősi halált halt kereskedők özvegyei és árvái is.

Személyi változások a kolozsvári püspöki helytartóságnál

Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári római katolikus helytartóság közli, hogy Szilveszter Sándor Sepsiszentgyörgyre, Bokor Ferenc Székelyszenttamásra kapott plébánosi kinevezést. Barthos József Csikdelnére, Kémenes Tamás Vaslábra nyert lelkészi kinevezést. Szabó Bálintot a kézdivásárhelyi gimnáziumhoz hittanárnak, Szabó Gyulát Gyergyószentmiklósrá hitoktatónak nevezték ki.

A kápláni áthelyezések a következők: Bertalan Balázs és Hann József a kolozsvári belvárosi plébániához, Bándi Árpádot Kolozsváron a Szentpéteri plébániához, ifj. László Dénest és Kanabé Mihályt Gyergyószentmiklósrá, Fábán Mihályt és Dobos Aront Marosvásárhelyre, Lónay Odónt és ifj. Faragó Ferencet Székelyudvarhelyre, Bokor Sándort Sepsiszentgyörgyre, Bándy Balázst Csikszentredára, Somlyai Istvánt Besztercére, Prohászka Gyulát Szászrégenbe, Kállay Lajost Csikszentgyörgyre, Csibhy Károlyt Csikcsatószege, Zsók Ferencet Zetelakára, Péter Lászlót Barótra, Balázs Gergelyt pedig Szovátára helyezték át.

Ujmiséseket a következő helyekre neveztek ki: András Istvánt Gyergyóalfaluba, Baricz Dénest Csikszentmártonba, Tompa Ferencet Ditróba, Pálty Józsefet Gelencére, Erős Lajost Nagykászonba, Szilágyi Istvánt Kézdiszentkeresztre, Bars Ferencet Kézdiszentlélekre, Dukát Józsefet Nyáradremetére és Orbán Lászlót Gyergyócsomafalvára.

ránd, Fehér János, Goldstein Ibolya, Hegedüs László, Heintzinger István, Illés Klára, Kalocsay Magda, Köntzey Ádám, Kovács László, Mayer Ferenc, Murányi Alice, Nagy Éva, Nagy Ritta, Pipernac György, Porta István, Rózsa Edit, Szabó Irma, Sztalmári Erzsébet, Szeliczey Livia, Szöke Károly, Trayer Ilona, Ursu Mária.

Keresztrel és fegyverrel a kezében küzdött a bolsevizmus ellen Torma Ferenc tábori lelkes

Finnországtól a Don-menti védőállásokig, Német Vaskereszt és finn Fehérrózsarend

Itt ülünk szemben Torma Ferenc cisztercita lelkesztanárval, a magyar Kormányzói Dícsérő Elismerés Hadiki-tüntetési tábori lelkes főhadnaggyal, akinek fekete reverendáját a német Vaskereszt és a finn Fehérrózsarend Lovagkeresztje díszíti, a magyar kitüntetés mellett. Mosolyogva néz reánk szürke szemé és amint beszél, csendes, halk szavai nyomán kitárul előttünk az a világ, amelyet Torma Ferenc Péter, fegyverrel a kezében, a mai világégésben megjárta.

35 éves ez a fiatal pap, aki nemcsak mint a katonák lelki gondozója, hanem mint harcos is, modern Kapisztrán Jánosként kétézer vete ki részét a bolsevizmus elleni küzdelemből. 1939 telén, mikor a szovjet kolosszus megindította támadását a finn nép ellen, az egész világ lelkiismerete megmozdult.

A magyarok egy kis csoportja, 350 lelkes ifjú, az azóta a keleti arcvonal hősi halált halt Kémeri Nagy Imre vezetésével alatt sietett a testvérnép megsegítésére. A kisedes csapathoz tábori lelkesként önként csatlakozott Torma Ferenc Péter cisztercita atya, a budapesti Szent Imre gimnázium tanára. A finn nép lelkes szeretettel fogadta a testvéri nemzet képviselőjét és harcosait annál is inkább, mert a közvetlen közelükben élő skandináv népeket kivéve, az összesereglett 42 nemzet fiai közül a magyar önkéntes csoport volt számbeleg a legnagyobb. A magyar csapat Lappenrantaiban, a Saima tó partjára került 1940 február végén, ahol május 20-ig néztek farkasszemet a bolsevistákkal.

Ne a kórházba, hanem a harcoló csapathoz

Hazatérése után, — mint mondja Torma páter, — azzal a kérelemmel fordult a tábori püspökéhez, hogy ha a magyar hadsereghez is behívják, ne kórházba, hanem harcoló csapathoz osszák be tábori lelkesnek. Ez a kívánsága teljesedett is, mikor 1942 márciusában behívott kapott az arcvonalra induló csapatához. Lemét felöltötte a lelkes főhadnaggyi tábori ruhát, otthagya a gimnáziumot és diákjaitól elbúcsúzva, április 19-én ezredével együtt elindult a keleti harctérre, hogy másodsorban vállalja az áldozatot és harcot a bolsevizmus ellen, amelyet a keresztény kultúra és civilizáció halálos ellenségének tart.

— Ezredem eleinte a brianszki erdőben partizánok elleni tisztogató harcokban vett részt — mondja Torma páter, — de ez csak amolyan gyakorlatnak számított az elkövetkezőkhöz képest. Június közepén már Tim orosz városka előtt állottunk, szemben a bolsevista reguláris hadsereggel. Ezredem a

június 28-i timi áttörésben már harcban állott, különösen a hős komáromi utásaink. Az áttörés után gyors előrenyomulásban Starij-Oszkolnál, majd több kisebb községnél megvertük és menekülésre kényszerítettük a bolsevistákat. A Don mentén Voronezstől délre, mintegy 50 km-re foglaltunk védőállást. Ezredem a Don-menti védőharcokban is kiváló harci és vállalkozó szellemről tett tanúságot.

Háromnapos harc

Most a téli harcokról és a visszavonulásról érdeklődünk. Torma páter szavai-hól lassanként mezelevenedik előttünk ennek a téli harcok ezernyi nehézsége, szenvedése és önfeláldozása.

— A január 12-i áttörésnél ezredem méltó maradt eddigi dícsőséges hírnevéhez. Három napon és három éjjelen keresztül, a szabad ég alatt harcolva, dacolva a — 45 fokos orosz tél borzalmával, nap mint nap 20—25 harcikosikkal is támogatott tömegtámadást vert vissza az ezred, az alexandrovszkai reteszállásokban. Itt sebesült meg halálosan Házas Győző százados, zászlóaljparancsnok, aki vitéz harcos szellemé-

Amikor csak a lélek ereje segít

— Január 17-én a hadosztály parancsnoksághoz vittem hátra sebesülteket, — mondja Torma páter. — Ott azt a parancsot kaptam, hogy vigyek előre löszert. Két sebesültszállító autót megraktunk lözerezakokkal. Egy kíséző honvédek kaptam. A két gépkocsivezetővel együtt tehát négyen mentünk előre. Ti, akik végigjártátok ezt a téli poklot — mondja Torma páter, — el tudjátok képzelni, mit jelentett a másfél méteres hóban ez a téli autózás, ahol a szánok által vágott út sokkal keskenyebb, mint a sebesültszállító autók keréktávolsága. Végtelen hosszú kínlódással jutottunk csak előre, száz méterenként kiásva az elsüllyedt gépkocsikat, amelyeket tulajdonképpen mi toltunk az

Harc a magyar hősi temetőben

— Alig mentünk azonban néhány száz métert, az úttól jobbra és balra lassan, halogató harcmodorral visszavonuló arcvonalat láttam. A szállítmány tehát későn érkezett. A bolsevisták óvatossan követték visszavonulásunkat, de pokoli tüzet zúdítottak ránk. Én magam is visszafordítottam a szánokat és egészen az ivanovkai magyar hősi temetőig vonultam vissza az emberekkel. Itt a visszavonulókat megállítottam és összegyűjtöttem. Mintegy négyszáz főnyi csoportot szedtem össze. Itt a magyar hősi temető keresztje alatt beszédet intéztem bajtársaimhoz. Ugy éreztem, hogy az én szavaimból az itt nyugvó magyar hősök akik már meghozták a legnagyobb áldozatot, szólnak az emberfeletti tusakodásban gyürkőző bajtársaikhoz.

Torma Ferenc egy pillanatra elhallgat és a multba réved a tekintete. Lát-szik, hogy lelkében ismét átéli ezeket a nehéz percekét, majd így folytatja:

— A honvédek szavaimra rajonalszerű védőállást foglaltak el a hősi temető dombjain. Kiosztottuk a löszert

vel lelke volt ezeknek a harcoknak. Maga az ezredparancsnok, Kádár József ezredes is kézigrántással és pisztollyal a kezében vett részt a harcokban.

Ezek a hősi harcok adják hátterét azoknak a helyzeteknek, amelyekben Torma Ferenc Péter cisztercita atya nemcsak mint pap, hanem fegyverrel kezében, mint harcos, mint rohamista és mint csapata élén ellentámadást vezető parancsnok is kivette a részét.

Torma Ferenc, mint azt bajtársaitól is hallottuk már és most maga is elmondja, szerényen és huzódózva, felült a konyhakocsi ülésére és maga vitte a meleg ételt előre az állásokba, az embertelen hidegben küzdő honvédekhez, a legnagyobb ágyú és aknavető tűzben. Éjjel-nappal a katonái között tartózkodott. Biztatta s bátorította a csüggedőket s ahol egy pillanatra is megingott a hatalmas túlsúlyban lévő ellenség előtt a védőállásunk, ott maga is fegyvert fogott és együtt harcolt a katonákkal. Mikor a honvédek látták, hogy a tábori papjuk is velük együtt harcol, újult erővel ismét és ismét visszavetették a nagy tömegben támadó bolsevistákat.

úton. Már erősen megközelítettük a reteszállást, mikor az úton fagyott és sebesült katonákat szállító kocsiak jöttek velünk szemben, a körülöttünk csapkodó ágyútűzben. Láttam, hogy autókkal nem tudunk már tovább menni s ezért a sebesültek segítségével kiraktuk a löszert a hóra, megfordítottuk keserves kínlódással mind a két autót és visszaindítottuk őket megrakva sebesültekkal. Mi pedig szánokra raktuk szállítmányunk egy részét és megindultunk előre.

— Az alvásnélküli sok éjszaka, a nagy fizikai fáradság és az embertelen hideg igen-igen próbára tett engem is, — mondja Torma páter — és már csak a lélek ereje, a kötelességteljesítés érzése tartotta bennem az erőt.

közöttük, a sebesülteket és a fagyottakat hátrairányítottuk. Ebben a munkában segítségemre sietett Solti Ernő százados is, aki néhány honvédjével akkor érkezett oda. Az ellenség erősen megközelítette állásainkat. Erősen közel-

engedtük őket és akkor zúdítottuk rájuk megsemmisítő tüzünket. Hátrálni kezdtek. Mikor ezt láttam, a honvédek élére állva, ellentámadásra veztettem embereimet és ez az ellentámadás messze visszavetette őket. Ezt az ellentámadást a nap folyamán még kétszer megisméltük.

13 napon keresztül

— Mikor aztán a bolsevisták látták, hogy nem boldogulnak velünk és az általunk megszállott pont leküzdése nélkül semmiképpen sem juthatnak előre, több harcikosával indultak az esti szürkületben támadásra ellenünk. A gyalogságot még így is visszatartottuk és visszavetjük, de a harcikosik ellen gyalogsági fegyverekkel nem tarthattuk vonalunkat. Lépésről-lépésre vonultunk vissza, míg el nem értük kiépített új védőállásainkat, ahol végre pihenést találtunk. Ez az új magyar védőállás, a kapott parancs értelmében, 13 napon keresztül verte vissza a bolsevisták legvadabb támadásait, óriási veszteségeket okozva a bolsevistáknak emberben és harcikosikban egyaránt. — fejezte be szavait Torma páter.

Büszkén és holdogan szorítjuk meg Torma Ferencnek, a magyar papnak kezeit, aki fegyverrel a kezében szállt szembe az istentagadók áradatával. Büszkék vagyunk arra, hogy ilyen papok erősítették a magyar katona lelkét ebben az élet-halálharcban, e halálos veszedelemmel szemben. Csak ilyen hősi lélekkel, csak ilyen hősi önfeláldozással győzhet az új Európa a pokol hatalmaival szemben.

Gödény Zoltán.

Szovjetunió élelmezési helyzete rosszabb, mint valaha

(MN.) A Szovjetunió élelmezési helyzetének súlyosságát egyik Angliának szóló rádiójelentésében legutóbb Alexander Werth, az angol rádió moszkvai képviselője is megerősítette. Werth szerint az összes hadviselő államok közül a Szovjetunióban a legalacsonyabbak az élelmiszeradagok. A mezőgazdasági gépekben való hiánynak az következménye, hogy a mezőkön dolgozó nő munkásoknak nagy területeket kapával kell megművelniök. Sok vidéken „zsirban, húsban és minden más élelmiszerben vaskos hiány mutatkozik.” Ami az Egyesült Államok élelmiszerzállítmányait illeti, ezek az angol tudósító szerint „majdnem kivétel nélkül a Vörös Hadsereg raktáraiba vándorolnak.”

Július 1-től felemelték a bevonult ipari és kereskedelmi alkalmazottak eltartottjainak hozzájárulását

Tisztviselők 160, más alkalmazottak családtagjai 110 pengót kapnak havonként

A Budapesti Közlöny legközelebbi száma közli a m. kir. minisztérium 3680—1943. M. E. számú rendeletét, mely a bevonult ipari és kereskedelmi alkalmazottak eltartottai részére

járó tartási hozzájárulás felső határát az 1943. évi július hó 1. napjától kezdődő hatállyal tisztviselők tekintetében 160, más alkalmazottak tekintetében 110 pengőre emelte fel.

**Pártoljuk
a keresztény
kereskedelmet**

Pályázatot hirdet a város a közjóléti szövetkezeti igazgatói állására

Nagyvárad thj. város polgármestere 20965—1943. szám alatt a következő pályázati hirdetményt adta ki:

Nagyvárad thj. város közjóléti szövetkezeténél a szövetkezeti igazgatói állásra pályázatot hirdetnek.

A pályázati kérelemhez csatolni kell a következő iratokat:

1. kereskedelmi iskolai érettségi vagy ennél magasabb fokú képesítést igazoló bizonylatot;

2. gyakorlati képzettséget igazoló okmányt;

3. a keresztény leszármazást igazoló okirat eredetben);

4. a korábbi szolgálatokról leírást, esetleg működési bizonyítványt;

5. a katonai szolgálat teljesítését bizonyító iratokat;

6. újkéltű erkölcsi bizonyítványt;

7. hatósági orvosi bizonyítványt arról, hogy egészséges és közszolgálat ellátására alkalmas;

8. magyar állampolgárságot igazoló okiratot (eredetben).

A pályázati kérelmeket 1943. évi július hó 31-ik napjáig kell hozni címezve a polgármesteri hivatalban (városháza II. em. 2.) személyesen benyújtani vagy postán beküldeni.

A szövetkezeti igazgató illetménye a f. é. útleveletben 430 pengő törzsfizetésben, továbbá a közalkalmazottak részére családtagonként járó családi pótlékban van megállapítva.

Beöthy Ödön negyvennyolcas szabadságharcos sírját megtalálták a hamburgi temetőben

A Hamburgi Magyar Egyesület levelet küldött a Magyarok Világszövetségének Budapestre s abban megköszönte a Kormányzó Ur arcképét, a magyar zászlót, amiket a Világszövetség küldött a hamburgi magyaroknak. A levélben azt az érdekes hírt közli az egyesület, hogy a hamburgi temetőben felfedezték Beöthy Ödön 46-as szabadságharcos sírját, aki száműzetésben ott halt meg 1854-ben. Síremlékét özvegye és gyermekei állították.

A Hamburgi Magyar Egyesület most gondozásba vette a sírt és azt kérdezi leveleiben, kik élnek Magyarországon a Hamburgban eltemetett szabadságharcos leszármazottai közül. A Magyarok Világszövetsége segíteni kíván a Hamburgi Magyar Egyesületnek és majd kapcsolatba hozza az esetleg jelentkező leszármazottakat az egyesülettel.

Az Actio Catolica 103. sz. filmjei

„ÉJFÉLI GYORS”. Lükettű ütemű magyar film érdekes változatokkal tiszta erkölcsi légkörben.

„AZ ÖRÖK TŰZ”. Francia pionírfilm remek kanadai felvételekkel, kitérő francia színészekkel, főlemelő erkölcsi tartalommal.

„MUZSIKUS LELKEK”. Az artisták viágából vett mulatságos cselekményű, erkölcsileg közömbös francia film.

„BORGIA LUCREZIA”. Fülledt levegőjű rémdráma, erkölcsi kisiklás és történelmi hamisítás nélkül.

„28-AS”. Kedves filmkomédia; könnyű, de nem léha légkörben.

Kik vizsgáztak sikeresen a legutóbbi mestervizsgán?

Július 20 és 21-én lesz legközelebb Nagyváradon mestervizsga

Nagyvárad, július 6. Az elmúlt hó végén, 22., 23., 25. és 26-án mestervizsgákat tartottak Nagyváradon. A mestervizsgát a nagyvárad Kereskedelmi és Iparkamara illetékes ügyosztályának vezetője bethlentfalvi Paál Géza kamarai fogalmazó-gyakornok vezette. Paál Géza kezdeményezésére most használták első ízben a mestervizsga-jegyzőkönyveket, továbbá a vizsgára való behívókat, amelyek kimerítően tájékoztatták a jelölteket minden tennivalóról.

A vizsgára előzetesen 114-en jelentkeztek, ezekből azonban csak 88 jelent meg ténylegesen a vizsgán. A vizsga eredményeként a 88 jelöltből 74 sikeresen letette a vizsgát, 14-et pedig ismétlésre utasítottak. Az új mesterek névsora szakmánként a következő:

Asztalosok: Balogh József, Burik József, Nagy Géza, Percy József, Tasi András. **Bőröndös:** Béles Sándor. **Cipészek:** Borsi József, Major Imre, Molnár Antal, Papp Gábor, Prinyi Zsigmond. **Cserépkályhákészítők:** Barabás Ferenc, Csizmadia: Nagy Ferenc, Vass Pál. **Cukrászok:** Szilbert Gyula, Tóth István. **Faestergályosok:** Griza József. **Hentesek és mászások:** Batori Sándor, Debreczeni István, Kovács Imre, Molnár Kálmán, Szilágyi József, Váradi Demeter. **Felhőneműkészítők:** Kócs Benjáminé, **Felhőneműtisztítók:** özv. Sebestyén Sándorné. **Fényképészek:** Geröfy Anna, Mogyorósi Irén. **Pénzes Ferencné. Férfiszabók:** Móna Arpád, Szabó Pál, Szupper László. **Fogműves:** Oláh Nándor. **Fodrászok:** Sinyi István. **Motorjavító és szerelő:** Orosz Gyula. **Gumijavító:** Peres Lajos. **Kaptafkészítők:** Fodor János. **Kódárok:** Szecedi József, Szikszai Albert. **Kárpitosok:** Szabó Béla. **Kel-**

mefestők: Fleischer István.

Könyvkötők: Telegdi István. **Molnások I. csoport):** Fischer Mihály, vitéz Hőgye Márton, Illés József, Kaposos István, Ladányi Sándor, Lenárt Lajos, Marosán László. **Megyesi Károly. Műszerészek:** Bontó Tibor, Pupp János, Rácz Imre, Szabó András. **Sütő-Pető Kálmán. Géplakatosok:** Bontó István, Petrusz Pál. **Kerékgyártók:** Barabás István, Papp László. **Mézeskalácsosok:** Varga Bélané. **Molnások (II. csoport):** Czire Ambrus, Miklós Vince, Nagy József, Püski László, Révai Vendel, Schmidt Mihály, Róza Mihály, Stander János, Szolomájer Vendel, Szőke István, Uszkay Kálmán. **Női divatkalap készítő:** Zsilinszky Róza. **Paplanosok:** Ács Hona. **Sapkakészítők:** Kun László, Szűcs: Hasas Károly

A felsoroltak mesterleveleiket július 25-ike táján fogják megkapni a Nagyvárad és Vidéke Ipartestületől, postai kézbesítés útján. Esetleges előbbi szükséglet, vagy sürgősség fennálltakor forduljanak közvetlenül a Nagyvárad Kereskedelmi és Iparkamara mestervizsga ügyosztályához.

A lezajlott mestervizsgával kapcsolatban közöljük, hogy a Kereskedelmi és Iparkamara vizsgáztató ügyosztályának vezetője megfelelő időben kimerítően tájékoztatni fogja a vizsgával kapcsolatos minden kérdéstről és tudnivalóról az érdekelteket. Lapunk már előzőleg figyelmeztetni fogja őket a megjelenő ilyen természetű hírekre. Ezzel kapcsolatban jelentjük, hogy a nagyvárad Kereskedelmi és Iparkamara területén legközelebb a következő vizsgákat tartják meg: Szatmárnémetiben július 8. és 9-én, Nagyváradban július 13. és 14-én, Nagyváradon július 20. és 21-én.

MI UJSÁG A PIACON?

Szokattanul nagymennyiségű gyümölcs- és zöldségfelét hoztak fel a hétfői hetipiacra

Nagyvárad. A hétfői hetipiac forgalma, valószínűleg az egyidőben megtartott országos nagyvárad vásár miatt, szokattanul élénk volt. Hatalmas mennyiségű zöldséget kínáltak eladásra, amelynek ára óráról-órára esett. Hasonló nagy kínálat volt a gyümölcsfelékből is, ezeknek ára azonban tartott volt. Megjelent a piacon a korai paradicsom is, természetesen magas árral. Kialakult áruk a következők voltak:

Gyümölcsfelék: Felhozatal erős. 1 kg. meggy 0.70, 1 kg. cseresznye 0.70, 2.30, 1 kg. málna 2.40, 1 kg. ribizli 0.70, 1.—, 1 kg. kajszin barack 3.—, 6.—, 1 kg. eper 1.80, 2.40, 1 kg. pöszméte 1.20, 1.40.

Zöldségfelék: Felhozatal erős. 1 drb kárfiól 0.10—0.20, 1 kg. burgonya 0.32—0.38, 1 kg. paradicsom 3—4 pengő, 1 kg. borsó 0.10—0.90, 1 esom. répa 0.10—0.20, 1 esom. hagyma 0.10, 0.16, 1 kg. káposzta 0.20—0.30, 1 kg. olasz káposzta 0.40, 1 drb paprika 0.10—0.20, 1 kg. bak-

0.90, 1 esom. retek 0.20—0.26, 1 kg. petrezselyem 0.30, 1 drb kalarabé 0.4—0.6, 1 drb zeller 0.20, 1 kg. száraz bab 1.08, 1 kg. champion gomba 7—9 pengő, 1 kg. mezei gomba 6 pengő, 1 kg. spenót 0.26—0.40, 1 drb vinya 0.60—0.90, 1 kg. sóska 0.50—0.60.

Élőállatok: Közepes felhozatal 1 darab szavammarha vágó kg. 1.4, 1 drb fejős tehén 900—1500, 1 drb szopós borjú kg. 1.70, 1 pár kismalac 160, 1 pár igazló 400—1000, 1 pár parádéslo 1000—1800.

Szárnyasok: Felhozatal közepes: 1 hetesnél nem idősebb csirke drb 0.84, géppel keltett 1.26, 1 kg. hizott liba 4.80, 1 kg. hizott ruca 4.70, 1 drb tojás 0.22—0.24, 1 kg. 4.20—4.50 pengő

Hal-félék: Közepes felhozatal: kg. súlyú ponty élő 5.60, 1 kg. csuka 5.60, 1 kg. apró hal 4.50.

Tejtermékek: 1 liter tej 42, 1 kg. vaj 6.30—7.70, 1 kg. juhturó 3.80—4.10, 1 kg. túró 2.30, 1 kg. tejsajt 1.70, 1 kg. juhsajt 3.20.

Tudja-e Ön..

... hogy a „nagy lábón él” kifejezés a középkori cipődivattal van összefüggésben? Akkoriban a gazdagok, különösen pedig az udvari előkelőségek hatalmas orru cipőket hordtak, melyek sokszor olyan óriási méreteket öltöttek, hogy a cipő felkunkorodó orrát vékony láncsal a térdhez kellett erősíteni. Egyes országokban, mint például a XIV. század Franciaországában a cipő hosszúságát az illető társadalmi állása szerint szigorú előírások szabályozták. Míg egy herceg két és fél láb (nyolcvan centiméter) hosszú cipőt is hordhatott, a báró kénytelen volt két (65 cm.), a lovas másié (50 cm.), a közönséges polgárember pedig természetesen egy lábnyi (33 cm.) cipőhosszúsággal megelégedni.

... hogy Bretagne-ben még egészen a legutóbbi időkig divatban volt a szokás, hogy a házassalandó leányok alul fehér és sárga csikkokkal díszített piros szoknyában jelentek meg a nyilvános táncalkalmokon? Ezek a csikok a férjelölteket a várható hozományokról is pontosan tájékoztatták: minden sárga csik ezer frank évráradékot, a fehér csikok pedig száz-száz frankos évráradékot jelentettek.

... hogy a császári Rómában a negyedik század közepétől az idegeneket nem is számítva, nem kevesebb, mint háromezer színész és táncosnő és ugyanannyi karmester élt?

... hogy a kínaiak a tej, vaj és sajt élelmiszerül való használatát nem ismerik?

... hogy a védőoltás már az ókori Indiában és Kinában is ismeretes volt?

... hogy nem messze attól a helytől, ahol ma Tunisz, a negyedmillió lakost számláló modern város áll, kétezeröttszázévvvel ezelőtt a hatalmas Karthago idejében még forgalmas kikötők terültek el? Azóta a Földközi-tenger, melynek szintje 3—5 méterrel emelkedett, környéketlenül elnyelte ezeket az egykor virágzó pun városokat. Romjaikat a tenger fenekén még ma is látni lehet. Utcáikban és palotáik ablakain át lünger halak uszkálnak.

... hogy a koffein, mely a kávéból vette nevét, nemcsak a szemes kávéban, hanem nagyszámban más növényben is előfordul? A paraguayi tea átlagos koffeintartalma 1.2 százalék, tehát körülbelül annyi, mint a szemes kávé, sőt a kínai teadé és a koladióé a két százalékot is eléri, de vannak még 3.5 százalékos koffeintartalmú növények is. E. Fischer német kémikus már 1895-ben felfedezte a koffein szintetikus előállítását is, úgyhogy az orvostudományt a kávé- és teabehozatal megszűnése nem hozza zavarba. Ez a koffein élvezeti célokra természetesen nem kerül forgalomba.

Augusztusban lesznek Ausztráliában a parlamenti választások. Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Ausztráliában a parlamenti választásokat aug. 21-én tartják meg. — Londonból jelentik: (B. T.) A Délafrikai Unióban szept. 2-án tartják meg a parlamenti választásokat. A harcateren állomásozó katonákat már leszáraztatták. — Madridból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Vasárnap hárommillió választó vett részt a mexikói választásokon.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 38.40
 félre 19.20, egy óra 3.20 pengő.
 Postatakarékpénztári csekszámlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza

Giraud Washingtonba utazott. Bernből jelentik: (B. T.) Giraud tábornok ma érkezik Washingtonba, ahol Roosevelttel vendége lesz.

Szabályozták a hűskészítmények minőségét és forgalombahozatalát. (MTI) A földművelésügyi miniszter rendeletet adott ki a hűskészítmények minőségének és forgalombahozatalának szabályozásáról. A rendelet megállapítja a hűskészítmények készítésére felhasználható anyagokai, a készítés eljárását, a hűskészítmények elnevezését és jelzését, valamint a forgalombahozatal módjait.

SZERDÁN MÉP ERTEKEZLET. Nagyvárad, július 6. A Magyar Élet Pártjának nagyváradi tagozata szerdán, július hó 7-én este 7 órai kezdettel dr. Hlatky Endre főispán elnöklésével értekezletet tart.

Nem lehet meghosszabbítani a táncmulatságok záróját. A belügyminiszter a nyilvános helyiségek zárójának megállapításával kapcsolatban még ez év márciusában utasította a rendőrhatalomra, hogy semmiféle táncmulatság, vagy estély rendezése esetén ne engedélyezzenek zárórámeghosszabbítást és ilyen mulatságokat lehetőleg egyáltalán ne engedélyezzenek. — Annak ellenére hogy ez a rendelet ma is érvényben van, az utóbbi időben több bejelentés érkezett a belügyminiszterhez arról, hogy vidéki főszolgabírák táncmulatságokat engedélyeztek és azok záróját a rendes záróján túl állapították meg. Az ilyen esetek megismétlésének elkerülése végett a belügyminiszter most szigorú rendeletet intézett a törvényhatóságok vezetőihez.

Járay József térdkalácsát törte. Ismeretes, hogy az úrnapi újságírók-ezínészek futbalmérkőzésén Járay József, az Operaház kitűnő fiatal tenoristája, aki a színészesapatban játszott, megsérült és a Sport Szanatóriumba került. A vizsgálat most megállapította, hogy a fiatal operacéneke sérülése súlyosabb, mint az első pillanatban látszott. Térdkalács-törése van, lábát combtőig gipszbe tették s előreláthatólag hosszabb heteket kell szanatóriumi kezelés alatt töltenie.

Új vezető a kultuszminiszteri elnöki osztály élén. Budapestről jelentik: Szinyei-Merse Jenő kultuszminiszter dr. Lőrinczy Szabolcs személyében új vezetőt állított az elnöki ügyosztály élére. Az eddigi vezető, vitéz dr. Terbócz Miklós miniszteri osztályfőnököt hosszú időn át a miniszter mellett teljesített kiváló odaadó működéséért, bizalmi beosztásban nagyértékű szolgálataiért, példaadó hűségéért s szorgalmáért meleg elismerése és közönete kifejezése mellett felmentette és egyúttal megbízta az országmozgósítási, műszaki és diákszociális ügyosztályok csoportfőnöki felülvizsgálatával, valamint a miniszterium beszerzési csoportjának irányításával. Dr. Terbócz Miklós egyébként a nagyváradi római katolikus püspökség javainak miniszteri biztosa is.

Rendelet a kristályvíz és a hazai szénfajták áráról. A MTI jelenti: A közeli- tási miniszter rendeletet adott ki a kristályvíz és a hazai szénbányákban termelt szénfajták legmagasabb áráról.

Az epekövek, az idősült epehólyaggyulladás és a hurutos sárgaság kezelésében reggelenként éhgyomorra egy-egy pohár természetes „**Ferenc József**” keserűvíz, kevés forróvízzel keverve és lassan, kortyonként elfogyasztva, gyakran rendkívül jótékony hatást fejt ki. Kérdezze meg orvosát!

Ujból keresztüzületet vállalt a régi Református Nőszövetség. Rövidesen újból ünnepélyes keresztüzületnek színhelye lesz a régi reformátusok Árpád vezér- uti temploma. A Horthy István telepen lakó Szász János vasuti munkás felesége az elmúlt napokban tizedik gyermekének adott életet. A nevezett család kilencedik gyermekének keresztüzületét 1939-ben már a Nőszövetség vállalta és a család most újból a Nőszövetséget kérte meg, hogy vállalja a tizedik gyermek keresztüzületét is. A Nőszövetség elnöki tanácsa dr. Szabó Lajosné elnökletével rövidesen értekezletet tart ehben az ügyben és valószínűleg már a közeljövőben sor kerül az ünnepélyes keresztüzületre.

SZÍNHÁZ

Befejeződtek a Népművelési Bizottság által rendezett műkedvelő előadások

Hatalmas sikert értek el a római katolikus Legényegylet műkedvelői

Hétfőn este befejeződtek a Népművelési Bizottság által rendezett sorozatos műkedvelői előadások a Szigligeti Színházban.

Ezuttal a nagyváradi róm. kat. Legényegylet műkedvelői adták elő *Sih Sándor „István király”* című tragédiát, hatalmas sikerrel. A szokásos jóindulatú bírálatról függetlenül kellett megállapítanunk, hogy az előadás olyan magas színvonalon mozgott, hogy az messze túlszárnyalta a műkedvelői keretet. A szépszámu közönség feszült érdeklődéssel kísért minden egyes jelenetet és nem mulasztotta el őszinte tapsviharral jutalmazni a kitűnő szereplőket.

Hozzájárult a sikerhez a kifogástalan rendezés, amely *Losonczy Gábor*, ny. számtanácsos érdeme. A gyorsan pergő, zökkenésmentes előadás pedig pillanatra sem keltette azt a látszatot, hogy műkedvelők játszanak a színpadon.

Ez azonban olyan mellékkörülmény, ami a tökéletességen ejtett némi csorbát s amit bőven kárpótoltak a kitűnő szereplők. Elsősorban *István király* megszemélyesítője, *Mogyoróssy Győző*. Ez a tehetséges műkedvelő olyan megrázó erővel ját-

szotta meg a nagy király tragédiáját, hogy a közönség teljesen belelélt magát az ezeréves multha. Zengő orgánuma és drámai kitérései híven idézte a nagy király vívódásait.

Méltó partnere volt *Pasztayné Kadar I.* (Gizella királyné) és *Kiss Erzsébet* (Imre herceg özvegye) Elsőrendű teljesítmény volt *Vazul* herceg megszemélyesítője *Lakatos Gyula* játéka. A pogány magyar vezér és felesége (*Förényessy Eta*) élethűen nyakasok és kemények voltak. Jelenéseiket sűrű, őszinte tapsokkal jutalmazta a közönség.

Intrikus szerepében kitűnően megálta a helyét *Török István* (Péter herceg) és tökéletes magyar ur volt *Domy József*, az udvari ispán. Nagyon jól játszottak *Lovass István*, *Fleisz Elemér*, *Kósa Lajos*, *Pittmann István*, *Papp Géza*, *Vég József*, *Patócs Sándor*, *Malozsák Lajos* (öreg regős) *Kobella József* és *Berecki Ferenc*. Valamennyit megtapsolta a hálás közönség.

A kiválóan nagy sikert elért előadás megérdemelné, hogy ismételt is bemutassák, mert a közönség bizonyára újra hálásan fogadná.

Pénteken is játszik a Nemzeti Színház együttese

Soha nem tapasztalt érdeklődés nyilvánult meg a budapesti Nemzeti Színház együttesének vendégjátéka iránt. A szerdai előadásra még néhány jegy kapható, ugyszintén csütörtökre is. Hogy mindenkinek módjában álljon a „Tacsó” brilláns előadásának meglekintése, sikerült meg-

nyerni a budapesti vendégeket arra, hogy egy nappal meghosszabbítsák vendégjátékukat, így pénteken este is gyönyörködhet Nagyvárad közönsége az ország első színházának vendégjátékában. Jegyekről ajánlatos előre gondoskodni.

BELVAROSI.

Megvédtem egy asszonyt

Mezey M., Páger Antal, Lázár M., Ajtay

Az Erdélyi Párt hírei. Minden szerdán délután 6 órától kezdődőleg az Erdélyi Párt Sal Ferenc-utca 9. szám alatti irodájában (Magyar Ház) dr. Varga László városi tanácsnok közigazgatási, ipari ügyekben díjmentesen felvilágosítást ad minden magyar testvérünknek. — Ugyancsak minden pénteken délután 5 órától jogvédő irodánk tart ügyeletes szolgálatot. Soros ügyészünk díjmentesen áll színtelen a hozzáfordulók, de különösen a hadbavonultak hozzátartozói rendelkezésére.

Felhívás!

Hétfőn délelőtt a gyorsvonatból kiejtett Nagyvárad és Velence között egy kisebb világossárga

dísznőbőr bőrönd

Megtaláló vagy nyomra vezető **500.— pengő** jutalomban részesül

nagyváradi rendőrségen.

Zsidók aratása

Megkezdődött az aratás s még néhány nap és általánossá válik a munka, amely egy évre megint biztosítja a kenyert. Szükség van munkásokra s természetesen megvannak rá a rendelkezések, hogy igazolt esetekben aratási szabadságra engedjék a katonákat azoktól a csapattestektől, amelyeknél a szolgálat érdeke megengedi ezt. A zsidó munkaszolgálatosok is kaphatnak szabadságot, ha igazolni tudják, hogy aratási munkára vannak szerződötve valahol és nem nélkülözhető munkaejük. Bizonyára sokan lesznek, akik a nemzetgazdaság hasznára fordítják ezt az intézkedést.

De már is mutatkoznak annak jelei, hogy a zsidóság visszaél ezzel a rendelkezéssel is, mint lehetőleg minden mással, amiben kibúvót, megkerülési lehetőséget ledez tel. Hatalmas műveltet indítottak a gazdák megvesztegetésére, hogy munkaszolgálatosok részére olyan igazolásokat szerezhesse- nek, amelyek alapján az illetékes ténnyezők megadják az aratási szabadságot. Nagygazda és nagy hérlő ismerőseink közlik velünk, hogy nem győzik elhárítani a zsidók környékezéseit sőt kifejezett ajánlatait. Nem lehet féltreteni ezeket az ajánlatokat, hiszen némi puhatolódzás után nyíltan megmondják a zsidók, akik hozzátartozóiok részére aratási szabadságot akarnak kiharcolni, hogy semmitéle áldozattól nem riadnak vissza.

A zsidókon nem csodálkozunk. De elszomorító, hogy biztos értesülésünk szerint máris akadnak gazdálkodók, akik nem utasították el ezeket az ajánlatokat, anélkül, hogy tényleg zsidó munkaerőket alkalmaztak volna az aratáshoz.

Ugy halljuk, a tegnapi nagyvásáron valóságos hürze alakult ki a gazdák megvesztegetésére irányuló szivós törekvésben. Alig volt olyan nagyobb gazda, akít nagyvásári tevékenységétől ne vont volna félre egy-egy zsidó: — Nézze uram, magának nem kerül semmibe se.

Egy gazdálkodó barátunk mesélte nekünk, hogy egy óra alatt nyolc-tíz ezer pengőt könnyen kereshetett volna. És állítja, hogy akadtak, akik megteledeztek magukról és csakugyan kerestek.

Erre a szörnyű üzérkedésre mindenesetre felhívjuk az illetékesek figyelmét. Az aratás érdekei mindenek fölélt valók. De ha ez alkalmat nyújt a zsidóságnak a magyar gazdák korrumpálására, akkor ez legalábbis meggondolkoztató. (j. b.)

SÜTŐIPAROSOK FIGYELMÉBE.

A sütőiparosok szakosztálya lapunk utján hívja fel szakosztályi tagjainak figyelmét, hogy a május, június és július hóra kiutalt szappan megérkezett, azt a tagok igazolt és bejelentett munkásaik után átvehetik Frischmann Adolf szakosztályi elnöknel. Egyben tudatja tagjaival, hogy tolyó hó 7-én, szerdán délután 5 órakor taggyűlést tart a Baross Szövetség helyiségében, amelyre a tagok teljes számu és pontos megjelenését kéri az elnökség.

A város egyhézi népmozgalma

SZÜLETÉSEK:

Vadász Márton szabómester leánya Anna, Hegedűs Sándor kocsis fia Sándor, Román József szabómester leánya Ágnes, Fodor György kiskatrendező leánya Zsuzsanna, Salánki János áll. tanító leánya Márta, Weinberger Béla lakatossegéd fia Tibor, Kósa Adám tűzérőrmester leánya Mária, Kalló János asztalos fia János, Eördögh Imre áll. tanító leánya Éva, Danes Lajos m. kir. dektív fia Lajos, Moskovics Ferenc szobafestősegéd fia Imre, Balogh Sándor szűességű fia Sándor, Tordai Mihály szobafestősegéd fia Mihály, Balla Mihály fogházor leánya Irén, Végh Gyula textilvegyész leánya Judit, Schwartz Emil asztalossegéd leánya Mária, Gib István fodrászmester fia Péter, Szűcs Gyula vezető jegyző leánya Emese, Farkas Ferenc asztalossegéd leánya Erzsébet, Varga Lajos MAV órabéres segédtest leánya Irbolya, Tóth Mihály napszámos leánya Margit, Pipó József kereskedő leánya Katalin, Bodnár József magántisztviselő fia József, Mátyás János napszámos leánya Juliánna, Nagy Gyula napszámos fia Gyula, Klein Sámuel kereskedősegéd fia Tibor, Nagy György szobafestősegéd leánya Mária, Nagy Károly városi segéd nyilvántartó fia István, Kovács Lajos építővállalkozó fia Lajos, Czövek Sándor asztalossegéd fia Sándor, Szabó Béla asztalosmester fia Béla, Tóth Sándor villanyszerelősegéd leánya Magdolna, Benke László szíjgyártósegéd leánya Irbolya, Kovács Géza lakatossegéd leánya Mária, Werzberger József hitk. metsző fia Ernő, Kisvárdai György géplakatossegéd leánya Margit, Vajna Imre tehénész fia László, Kiss András szakaszvezető fia András, Bartha Gyula földműves fia Gyula, Rádny Géza MAV fékező fia Géza, Fánya Lőrinc napszámos fia János, Erdélyi Károly kereskedősegéd leánya Veronika, Bácsi Gyula MAV üzemi állású leánya Juliánna.

HÁZASSÁGOK:

Juhász József j. b. irodagyakornok és Katra Ernesztina, Tócsói Mórinc Zoltán Lajos honvédszázasos és Poroszlay Márta, Kulcsár József géplakatossegéd és Magyar Rozália, dr. Grósz Sándor fakereskedő és Faragó Klára, Keller Lajos MAV aozdonyvezető tanonc és Szabó Gizella

HALÁLOZÁSOK:

Danes Lajos 1 óras, Vajó Gyula 3 hetes, Botos Lajos 49 éves, Jurek János 31 éves, Tábori János 54 éves, Tordai Mihály 2 napos, Szűcs Nagy Lajos 35 éves, Moldován György 89 éves, Háber Dávid 24 éves, Kiss Zsuzsanna 79 éves, Bahó József 26 éves, Tóth Géza 1 éves, Simkóvits Gyula 29 éves, Bere Sándor 5 hónapos, Pál Sándor László 1 hónapos, Czimbalmos Gyuláné, Vancsa Margit 19 éves, öz. Józsa Károlyné, Gyepák Mária 64 éves, Flóry Ernő Miklós 3 hónapos, öz. Vörös Jánosné, Poresin Róza 61 éves, öz. Lóvi Izraelné, Balázs Rozália 85 éves, Decki Lajos 43 éves, Balogh Rozália 8 hónapos.

SPORT

Elnöki ülést tartott a NAC új vezetősége

Baráti vacsorán nyilatkozott célkitűzéseiről az új elnök

Nagyvárad, július 6.

A NAC autonómiájának visszaállítására és új tisztikarának megválasztása után, tegnap este ült össze tanácskozási első ízben az egyesület elnöki tanácsa. Az ülést megelőzően Csucz Gyula elnök szűkkörű baráti vacsorán látta vendégül munkatársait. A vacsorán több felszólalás is történt.

Elsőnek dr. Killner Béla társelnök mutatott rá éles példákra a sport honvédelem" jelszó tiszta értelmű jelentésére.

A lelkes beszéd után, Csucz Gyula elnök emelkedett szólásra. Programjában nem cél, hanem csak eszköznek jelölte meg a sportot, amelyen keresztül legkönyebb elérni a nemzeti ideálokhoz.

— Ideánk legyen — mondotta — az erős, fegyelmezett, erőt okosan beosztó, bátran küzdő a közösséget önzetlenül és hűven dolgozó, nemzeti eszméit meghalni is tudó magyar.

— Egy olyan egyesület vezetősége szű, dícséretes, multia van s a szerzett hírnevet nekünk nemcsak ápolni, hanem fejleszteni is kell. Ezen az alapon a NAC az egész magyar sportnak leghatalmasabb fájává terebélyesíthető.

— En fogadalmat tesz az arra — feleltette emelt hangon az elnök — hogy a NAC-on keresztül legjobban tudásommal és munkámmal fogom szolgálni az egyetemes magyar nemzeti sportot.

— A társadalom minden rétegének lehetőséget kell nyújtani a sportolásra, éppen ezért sürgetőnek látom minél több szakosztály életre hívását.

Végül a sajtóról is megemlékezett Csucz elnök.

— Sajtó nélkül a gondolat nem válhat valósággá — mondván — s kérem a sajtó jelenlévő képviselőit, hogy a mai kor leghatalmasabb fegyverével, a fekete betűkkel álljanak mellénk s támogassák nemes céljainkat.

Lelkes taps fogadta az elnöki beszédet, mely után Ajtay Gyula ügyvezető elnök tett ígéretet, hogy teljes odaadással támogatják az új elnököt, végül pedig Jeskó Sándor a sajtó nevében biztosította az egyesület vezetőségét a sport érdekeiért való további harerről.

Vacsora végeztével a NAC hivatalos helyiségébe vonult az elnöki tanács és ott a legidősebb kérdéseket tárgyalták meg teljes egyetértésben.

Jól szerepeltek az NSE atléták Kolozsváron

Az NSE atlétái a kolozsvári kerületi atlétikai bajnokságokon a következő eredményeket érték el: 110 m. gátfutásban I. Krupka 17.3 mp. 400 m. gátfutásban I. Krupka 61.2 mp. 4 Hideg. Gerelyhajításban I. Janza 52.70 m. 2. Krupka 50.50 m. Kalapácvetésben I. Lerchner 37.57 m. 3000 m. akadályfutásban I. Gáll 10.40 p. Sulylökésben I. Janza 12.13 cm. 809 m. 2. Gáll 2.04 p. 1500 m.

Gáll 4.20.3 p. Diszkosz 2. Majtényi 36.28 m. Hármassugrásban 2. Majtényi 12.72 cm 3. Gyimesy 12.53 cm. Magasugrásban 3. Gáll 162 cm. 10.000 m. 3. Juhász.

Biztosan nyerte meg a NAC ifjúsági csapata a bajnokságot

Június 27-én befejeződött a nagyváradai ifjúsági bajnokság, melybe a szalontai Boesckay csapata is benevezett. A bajnokságot pontvesztés nélkül ritkán látott jó gólaránnyal a NAC ifjúsági csapata nyerte meg. Az egyes mérkőzések eredményét alább közöljük:

Nagyvárad A. C. — Szalontai Boesckay 14:0 (6:0).

Nagyvárad MAV — N. M. K. Török 1:1 (0:0).

Nagyvárad A. C. — N. M. K. Török 16:1 (5:0).

Nagyvárad MAV — Szalontai Boesckay 4:1 (1:1).

N. M. K. Török — Szalontai Boesckay 5:5 (3:2).

Nagyvárad A. C. — Nagyvárad MAV 4:0 (3:0).

Fenti eredmények alapján a bajnoki táblázat így fest:

1. Nagyvárad A. C.	3	3	0	0	31	1	6
2. Nagyvárad MAV	3	1	1	1	5	6	2
3. N. M. K. Török	3	0	2	1	7	22	2
4. Szalontai Boesckay	3	0	1	2	6	23	1

Egyéni atléták a július 11-iki országos atlétikai versenyre

Nagyváradon vasárnap, július 11-én országos atlétikai versenyt rendeznek. Óriási jelentősége van ennek az országos viadalnak és ehhez mérten megfelelő előkészületek is szükségesek a sima rendezés lebonyolításához.

A rendezést az NSE vállalta, éppen azért a vezetőség ezúton is felkéri a rendezésre kijelölt sporttereket, hogy július 6-án, délután fél 7-re megbeszélés véget jelentkezzenek az Erzsébet-ligeti pályán.

Ugyancsak felhívják az NSE kosárlabdázó hölgyeit, hogy kedden, szerdán és pénteken délután 6 órakor jelenjenek meg az Erzsébet-ligeti sporttelepen, hogy a vasárnapi mérkőzésre megfelelően előkészülhessenek.

Most elent meg:

Dr. Eröss Alfréd
összeállításában:

Igyház és éle

erdélyi katolikus évkönyv

Ara 6 P.

Beszerezhető a Magyar Lapok kiadóhivatalánál.

Hirdetéseket
téléfonon nem vesz fel
a Kiadóhivatal

APRÓHIRDETÉSEK

Allást nyeg

Csapot és boltiszolgát felvesz Peter vendéglő, piacközépén sörcsarnok. 358

Ügyes mindenés főzőnőt jó fizetéssel azonnalra felveszek. Szent János-u. 38. 349

Biciklis kifutó fiut délutáni foglalkozásra felvesz Dohánynagyvárad. 359

PÉNZBESZEDŐT biztosítékkal keres nagyvállalat. Címét a Magyar Lapok kiadóhivatalába kér.

Keresztény négy középiskolát végzett leány kiszolgálónak felvétetik. Cím: Kadár könyvkereskedés, Teleki-utca 2. 365

Házmesterpárt gyermektelent nagy házába alkalmaznák, az asszony szakácsnő legyen, csakis hosszú bizonyítványokkal 15-re. Szaesvay-utca 19. 348

'Éllés' kecs

Finomlelkű özvegyasszony plébániára gazdasszonynak ajánkozik jó bizonyítványokkal. Cím a kiadóban. 350

Adás-vétel

Tangóharmonika 120 basszusos eladó. Varga, Szent Anna-u. 33. 290

Egy díofaagy eladó. Gróf Csáky István utca 69.

Mély fehér gyermekkosci eladó. Érdeklődni Pál-u. 7. 361

Angoraszórt, gubancot bármilyen mennyiséget veszek. Székely, Kapucinus-u. 11. szám. 345

Hűltetés

Fertőtlenítési, poloska mely és mindenemű fergék irtását 3-4 évj gyakorlattal vállalja Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27-56. 313

Lakás

Műt mellett épült emeletes házban 1 és 2 szobás lakások kiadó. Építkezési költségek hozzájárulási igénylők előnyben. Ferenc-utca 23. 351

Óltatás

Egyetemi hallgató, polgárista fiuk és lányok — javító vizsgára való előkészítést felelősséggel vállalja. Címét a kiadóba kér. 323

Elveszett

Elveszett Iványi Ödön-u. 4-től végig Nyomda- és Szaniszló-utcaikon keresztül Gömbös Gyula-u. sarkig kis antik piros köves tü. Megtaláló jutalomban részesül. Pintér mérnök, Iványi Ödön-u. 4. 362

KIADÓTULAJDONOS:

SZENT LASZLO-NYOMDA R. T.

76-es telephelyszervező

99. Pál Árnád

reláló kiadó

Dr. Scheffler Ferenc

Szent László-nyomda R. T.

Készült a Szent László-nyomda r. t. körtorgogopén. Nagyvárad, Szilagy/Dezső-utca 5 szám.

Postatakarékpénztári csekkiszámlánk száma: 72.301.